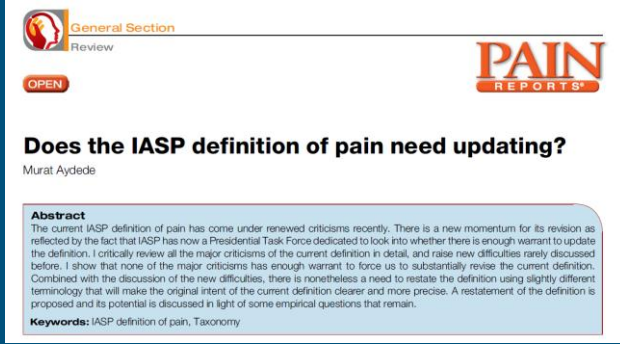
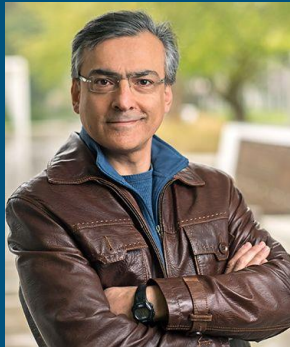

IASP'nin Ağrı Tanımının Güncellenmesi Gerekir mi?

Sevim COŞKUN

Makale Hakkında

Başlık:
Does the IASP definition of pain need updating?

Türü:
Review

Yazar:
Murat AYDEDE
(Professor, University of British Columbia Department of Philosophy)

Yayınlandığı Yer:
PAIN Reports
(official publication of the International Association for the Study of Pain (IASP))
(indexed in PubMed Central, the Directory of Open Access Journals, Portico, and CrossRef)

Kabul Tarihi:
29 Haziran 2019

Keywords:
IASP definition of pain, Taxonomy

Özet

- IASP'nin mevcut ağrı tanımı, son zamanlarda eleştirilere maruz kalmıştır.
- IASP'nin şu anda başı çekiyor olması ve ağrı tanımının güncellenmesine gerek olup olmadığına bakan bir başkanlık görev gücünün olması (Presidential Task Force) nedeniyle de tanımın revizyonuna yönelik yeni bir hareket mevcut.

Özet

IASP Presidential Task Forces

IASP relies on its members to volunteer their time on task forces to address the policy and operating concerns of the association.

Click on a task force name to see that group's role and current members.

- Cannabis and Cannabinoids Task Force
- Financial Aid Task Force
- Global Alliance of Pain Patient Advocates Task Force
- SIG Governance Review Task Force
- Visual Identity & Logo Redesign Task Force

- Presidential Task Force

International Association for the Study of Pain

IASP

Working together for pain relief

Özet

- Aydede, mevcut tanıma yöneltilen tüm önemli eleştirileri ayrıntılı olarak gözden geçirmiş ve daha önce pek az tartışılmış olan yeni zorlukları gündeme getirmiştir.
- Aydede'ye göre, bu eleştirilerin hiçbiri, mevcut tanıma gözden geçirmemizi gerektirecek yeterli ve haklı sebeplere sahip değildir.
- Yeni zorlukların da tartışılmasıyla birlikte, yine de mevcut tanımın esas anlamını daha netleştirecek ve kesinleştirecek (biraz farklı) bir terminolojiyle tanıma yeniden şekillendirmeye gerek vardır.

❖ Bu makalede de, tanımın yeniden düzenlenmesi önerilmiş ve bunun muhtemel durumu bazı ampirik sorular ışığında tartışılmıştır.

IASP-Ağrı Tanımı (1979-1994)

- «An unpleasant sensory and emotional experience associated with actual or potential tissue damage, or described in terms of such damage.»
- «*Mevcut ya da olası doku hasarıyla ilişkili olan veya bu hasar ile tarif edilen, hoş gitmeyen duyuşsal ve duygusal bir deneyim.*»

❖ **Ağrının** tanımı, ilk olarak 1979 yılında yapılmış ve IASP'nin 1994 yılında yaptığı **ağrı ve çeşitlerinin** tanımlarına yönelik olarak yapılan güncellemede de aynı şekilde yer almıştır.

In This Section

- Pain Education Resource Center (PERC)
- Curricula
- Faces Pain Scale
 - FPS-R Permissions
 - Download the FPS-R
 - References
- Graduate Opportunities
 - Submit a Graduate Opportunity
- Grants and Fellowships
 - Recipients of IASP Grants and Awards
 - Fellowship and Grants News
- Guidelines
- Pain Schools and Camps
- Resources
 - Publications
 - Organizations
 - Patients
 - Multimedia
- Terminology
- Translated Resources

IASP Terminology

The following pain terminology is updated from "Part III: Pain Terms, A Current List with Definitions and Notes on Usage" (pp 209-214) [Classification of Chronic Pain](#), Second Edition, IASP Task Force on Taxonomy, edited by H. Merskey and N. Bogduk, IASP Press, Seattle, ©1994.

To request permission to use, reprint or translate any IASP Publications, complete the [Copyright Permissions Request form](#).

Pain Terms

Pain	Interdisciplinary Treatment*	Nociceptive Stimulus*
Allodynia*	Multidisciplinary Treatment*	Nociceptor*
Analgesia	Multimodal Treatment*	Nociplastic Pain*
Anesthesia	Neuralgia	Noxious Stimulus
Dolorosa	Neuritis	Pain Threshold*
Causalgia	Neuropathic Pain*	Pain Tolerance Level*
Dysesthesia	Central Neuropathic Pain	Paresthesia
Hyperalgesia*	Peripheral Neuropathic Pain*	Sensitization*
Hyperesthesia	Neuropathy*	Central Sensitization*
Hyperpathia	Nociception*	Peripheral Sensitization*
Hypoalgesia	Nociceptive Neuron*	Unimodal Treatment*
Hypoesthesia	Nociceptive Pain*	

Note: An asterisk (*) indicates that the term is either newly introduced or the definition or accompanying note has been revised since the 1994 publication.

Pain

An unpleasant sensory and emotional experience associated with actual or potential tissue damage, or described in terms of such damage.

Additional Information

[IASP Terminology Background](#)

[Copyright Permissions Request](#)

1) Giriş

- IASP'nin **AĞRI** tanımı 1979 yılından beri **aynı**
- 1990'ların ortasından itibaren eleştiriler
- **Williams & Craig (2016)**: yeni eleştirilerle birlikte alternatif bir tanım önerdi.
- **Cohen et al. (2018)**: mevcut tanımdan memnun olmadıklarını belirterek kendi alternatif tanımlarını önerdiler.
- Sonuç olarak **IASP** mevcut tanımın **güncellenmesine** gerek olup olmadığının araştırılması için bir **Presidential Task Force** oluşturdu.
(Bu çalışma henüz yapım aşamasında)

- ❖ IASP'nin tanımına yönelik yapılan eleştirileri dikkatlice değerlendirmek önemli bir güncellemeye gerek olup olmadığını doğru bir şekilde değerlendirebilmek için
- ❖ **AMAÇ**: Task Force üyelerine yardımcı olacak titiz bir eleştirel inceleme yapmak
- ❖ Bu noktada ihtiyaç duyulan eleştirel ve dikkatli düşünmeyi teşvik etmek

2) IASP'nin tanımı öz-bildirim gerektirir mi?

Anand & Craig (1996: 3): en etkileyici ve geniş eleştirilerden biri:

- *«Şu anki haliyle, ağrının tanımı, bizim ağrıyı anlama biçimimizle uyuşmamaktadır; çünkü kendini ifade edemeyen/ öz bildirimde bulunamayan canlı organizmalara uygulanamamaktadır. Bu, yenidoğanları ve daha büyük bebekleri, küçük çocukları, zihinsel engellileri, komada olanları, veya konuşma engelli bireyleri (dilsizleri), ve tüm primatları ve primat olmayan hayvanları da içermektedir.»*

Anand (2017: 1438):

- *«Bu tanım, hastaların öncelikle kendi ağrılarını tarif etmelerini bir 'altın standart' olarak gerektirmektedir. Tüm sağlık meslekleri ve biyomedikal disiplinlerde geniş çapta kabul görmesine rağmen, bu tanım, konuşamayan/ kendini sözel olarak ifade edemeyen popülasyonlara uygulanamamakta ve ağrının bilişsel ve toplumsal boyutlarını göz ardı etmektedir.»*

2) IASP'nin tanımı öz-bildirim gerektirir mi?

Williams & Craig (2016: 2421):

(Anand'ın katıldığı görüş: tanım, ağrının bilişsel ve toplumsal yönünü içermemekte)

- *«Birincisi, sadece duyusal ve duygusal özellikleri kabul etmek, özellikle bilişsel ve toplumsal bileşenler olmak üzere başlıca ve klinik olarak önemli özellikleri içermez. Bu bileşenler genellikle kronik ağrıya özgü olarak kabul edilir ve aksine çok fazla kanıt olmasına rağmen akut ağrıyı anlamada gözden kaçmış olabilir.»*

2) IASP'nin tanımı öz-bildirim gerektirir mi?

- **Aydede'nin Değerlendirmesi:**
- Basit bir logical fallacy (mantık hatası) üzerine kurulu

Kafa karıştırıcı bir «**veya**» (or-statement (disjunction/ayrıklık) ifadesiyle birlikte bir «**ve**» (and statement (conjunction/ birleşme)) ifadesi

2) IASP'nin tanımı öz-bildirim gerektirir mi?

- Ağrı tanımını tekrar yazalım ve ayrıştıralım:
 - *«Mevcut ya da olası doku hasarıyla ilişkili olan veya bu hasar ile tarif edilen, hoşagitmeyen duyuşal ve duygusal bir deneyim.»*
-

- Ağrı:
 - (1) «Mevcut ya da olası doku hasarıyla ilişkili olan hoşagitmeyen duyuşal ve duygusal bir deneyim.»
- VEYA
- (2) «Mevcut ya da olası doku hasarıyla tarif edilen hoşagitmeyen duyuşal ve duygusal bir deneyim.»

*Her bir ifade, bir şeyin «ağrı» olması için, kendi başına yeterlidir fakat gerekli değildir.

*Bir şeyin «ağrı» olması için gerekli durum, her iki ifadenin de doğru olmasıdır.

*Formülasyon, ağrı için bir taksonomik tanım vermektedir.

2) IASP'nin tanımı öz-bildirim gerektirir mi?

- **Ağrı:**

(1) «Mevcut ya da olası doku hasarıyla ilişkili olan hoşagitmeyen duyuşal ve duygusal bir deneyim.»

VEYA

(2) «Mevcut ya da olası doku hasarıyla tarif edilen hoşagitmeyen duyuşal ve duygusal bir deneyim.»

*Böyle bir tanım:

- 1) Eğer (1) veya (2) ifadelerinin kapsamadığı ağrılar varsa,
- 2) Eğer (1) veya (2) ifadelerinin kapsadığı ama ağrı olmayan şeyler varsa,

yanlış olacaktır.

*Bu taksonomik tanımın sadece ciddi ve klinik olarak problemlili ağrıyı değil, «ağrı» olarak tanımlanan her şeyi kapsadığı farz edilmektedir.

* Böylece, ifade (1)'i sağlayan herkesin ağrısı olduğu kabul edilecektir (ki buna daha önce sayılan ve kendini sözlü olarak ifade edemeyen canlılar da dahil olacaktır.)

2) IASP'nin tanımı öz-bildirim gerektirir mi?

- **Ağrı:**

(1) «Mevcut ya da olası doku hasarıyla ilişkili olan hoşagitmeyen duyusal ve duygusal bir deneyim.»

VEYA

(2) «Mevcut ya da olası doku hasarıyla tarif edilen hoşagitmeyen duyusal ve duygusal bir deneyim.»

*Açıkça ifade (1), herhangi bir dilsel ifade etmeyi içeren, kendini anlatabilme yetisi gerektirmemektedir.

*Daha önce bununla ilgili bahsedilen eleştiriler, saçma, hoşgörüsüz ve haksızdır ve yanlış anlamaya neden olmaktadır.

*Bu basit gerçek, kendi başına eleştirileri haksız çıkarmaktadır.

* Yani bu eleştirilerde, veya-ifadesini, ve-ifadesi olarak anlamaktan dolayı bir hata yapılmıştır.

3) «Hoş olmayan» ifadesi ciddi kronik ağrıyı önemsizleştirir mi?

- Williams & Craig (2016: 2421)

«İkinci olarak, deneyimi «hoş olmayan» diye basitçe anlatmak yetersizdir: birçok akut ve kronik olmak üzere klinik olarak problemlı ağrılar «hoş olmayan» tabirinden daha fazlasıdır; bu tabir ciddi ağrıyı potansiyel olarak önemsizleştirmektedir.»

- Williams & Craig: «hoş olmayan» yerine «ıstırap verici» tabirinin kullanılmasını önermişlerdir.

*Aydede:

- IASP'nin tanımı, «ağrı»nın tanımıdır; «akut veya kronik, klinik olarak problemlı ağrı»nın tanımı değildir.
- Tarihe bakıldığında da, aslında bahsedilen ağrıların büyük bir kısmı da klinik olarak problemlı akut veya kronik ağrılar değildir.
- Bir günde ortalama bir insanın kaç kez kendisini incittiği/ yaraladığı/ canını acıttığı düşünülürse, bu tarz ağrıların çoğunun çok ciddi olmadığı görülebilir.

3) «Hoş olmayan» ifadesi ciddi kronik ağrıyı önemsizleştirir mi?

- Bu, fırtınaların ve kasırgaların «belirli bir yönde hava akımının» olmasından daha fazla bir anlama sahip olmalarından dolayı, rüzgarın tanımına karşı çıkmak gibidir.
- IASP'nin temel odak noktaları değerlendirme, tedavi ve sağlık hizmetleri politikaları olsa da; asıl işi -sadece klinik olarak problemlili olan ağrıyı değil- ağrıyı anlamak olan bir organizasyondur.

4) Ağrı toplumsal mıdır?

- **Williams & Craig (2016: 2420)**

«Ağrı, duysal, duygusal, bilişsel ve toplumsal bileşenlerle birlikte mevcut veya olası bir doku hasarıyla ilişkili olan ıstırap verici bir deneyimdir.»

- Bu tanıma göre, ağrı mutlaka bilişsel ve toplumsaldır ve bu bileşenleri sağlamayan IASP'nin ağrı tanımı başarısızlığa uğramaktadır.

*İfadeleri ayırıp, yeniden yazarsak:

(C) Temel yapısı nedeniyle, deneyimlenen her ağrı bilişseldir.

(S) Temel yapısı nedeniyle, deneyimlenen her ağrı toplumsaldır.

*Bu ifadeler **doğru** mudur?

*Ne anlama geldikleri net değildir.

*Bir deneyimin duysal, duygusal veya hoş olmayan olmasının ne anlama geldiğine dair oldukça net bir fikrimiz vardır.

4) Ağrı toplumsal mıdır?

- Bir deneyim eğer yalnızca, bunun için özelleşmiş sinir sistemleri yoluyla çeşitli enerji biçimlerini (“yeterli uyaran”) tespit etme ve ayırt etme işlevi görürse **duyusaldır**.
- Duyusal bir deneyim, eğer yalnızca, **hedonik (hazsal)** bir değere sahipse ve bu değer birinin zihninde değer buluyorsa, **hoş olmamasından** bahsedilebilir.
- Bunları anlamak için **psikofiziksel deneyler** yapabiliriz.
- Duygular daha karmaşıktır; fakat bir deneyimin **duygusal** olmasının ne anlama geldiği, fazla bir bilinmezlik içermemektedir.

- Peki, duyusal ve duygusal bir deneyimin toplumsal olması ne anlama gelmektedir?
- Toplumsallık, herhangi bir ağrı deneyiminde, duyusal ve duygusal bileşenler gibi temel bir bileşen midir?
- Eğer bu sorular anlamlıysa, yanıt «**hayır**» olacaktır.

4) Ağrı toplumsal mıdır?

- **Williams & Craig**; ağrının **biyopsikososyal** modelinden ampirik bir kanıt sunmuşlardır.
- **Aydede**: Tüm bu kanıtlar, toplumsal ve bilişsel faktörlerin (psikolojik ve biyolojik faktörler gibi) , ağrı deneyimlerini oldukça etkileyebileceğinin bir kanıtıdır.
- Bu iddia doğrudur ve ardındaki araştırma da elle tutulurdur; fakat **nedensel etkiye** dönük bir kanıt, temel bileşenler için bir kanıt oluşturmaz.
- Ağrı deneyimlerini etkileyen birçok başka nedensel etki bulunmaktadır.
- **Örn**: Hava şartlarının birçok ağrı çeşidini doğrudan etkilediğine dair birçok ampirik kanıt vardır.
- Burada, hava koşullarının nedensel etkisinin bir kişinin genel olarak ağrıyı nasıl deneyimlediğini gösteren bir faktör olduğunu varsayarsak, IASP'nin ağrı tanımının, ağrı deneyimlerinin meteorolojik bileşenini göz ardı ettiğinden dolayı yakınacak mıyız?

4) Ağrı toplumsal mıdır?

- Böyle bir iddia, **muğlaklık** içerisinde kalacaktır: yani, meteorolojik koşulların ağrı deneyimlerini etkilemesinin ne anlama geldiğini iyi anlıyoruz, ancak meteorolojik koşulların bir ağrı deneyiminin bileşenlerinden biri olmasının ne anlama geldiğini anlamıyoruz.
- Bilimsel teori, nedensel mekanizmalarla ilgilidir.
- Nedensel mekanizmaların bilgisi ampiriktir + tedavi ve sağlık politikalarındaki sonuçları manipüle etmek için oldukça önemlidir.
- Ancak, bilimsel teorinin yapısını ve klinik ortamlardaki uygulamalarını, bilim insanları ve halk tarafından benzer şekilde anlaşılabilecek ve tüm ağrıları kapsayacak bir “**ağrı**” terimi için taksonomik bir tanım yapma görevi ile karıştırmamalıyız.

5) Ağrı bilişsel midir?

- (C) Temel yapısı nedeniyle, deneyimlenen her ağrı **bilişseldir**.
- Bu ifade biraz hilelidir.
- «**Bilişsel**»in ne demek olduğu anlaşılmalıdır.
- **Bilişsel** demek, **bilinçli** demek manasına gelmez.
- Bilinçli olmayan bilişsel olaylarımız olduğu gibi, bilinçli olup bilişsel olmayan olaylarımız da olabilir.
- Geleneksel olarak **bilişsellik** (idrak/kavrama), **duygulanımla** (duygularla) karşılaştırılır ve birbirine zıt olarak konumlandırılır.
- Acıkma, susama, tuzlu bir şeyin tadı, bir gülün kokusu, bir bedenin ağrı duyusu vs; bunların hepsi, düşünmeden, yargılamadan, hatırlamadan, hayal etmeden, inanç oluşturmada, farkında olmadan, vs. ayırt edilir/ ayrı tutulur.
- Bunları ayrı tutmanın nedeni, birbirlerini etkilemediklerinden dolayı değil, daha çok farklı şekilde yapılandırıldıkları ve zihnin farklı bölgelerine ait oldukları içindir.

5) Ağrı bilişsel midir?

- (C) Temel yapısı nedeniyle, deneyimlenen her ağrı **bilişseldir**.
- Duyusal ya da duygusal olan, bir düşünceden ya da yargıdan farklı bir şeydir.
- Sezgisel bir şeyi, açık hale dönüştürmenin yolu olan bilişsel durum, konseptlerin kullanımını ve uygulamalarını içerirken, bir duyunun/ duygunun bir konseptle sahip olmasına gerek yoktur.
- Bir kişi, bir şeyi farkında olmadan ya da kategorize etmeden tadabilir, ondan bilinçli bir lezzet alabilir. Burada da tattığı şey için herhangi bir konsept devreye girmemiş olabilir.
- Bir kişinin duyularının/duygularının üzerinde bilişsel faktörlerin etkisi olabilir; fakat bir şeyin duyusuna/duygusuna sahip olmak, onun bilişsel konseptine sahip olmak anlamına gelmez.
- Bunlar birbiriyle yakın ilişkide olan, iki farklı şeydir.

6) «İle ilişkili» ne demektir?

- Problem oluşturmakta.
- Gençken, dişine cerrahi bir müdahale yapılması gereken birinde, işlerin yolunda gitmediğini ve operasyonun kötü sonuçlandığını düşünelim. Şimdi o kişi, bu durumdan travmatize olmuş durumda ve ne zaman bir dişçi aleti görse ya da sesini duysa buna işitsel ve görsel olarak tahammül edemiyor ve nahoş bir deneyim yaşıyor.
- Bunu IASP tanımına uyarlarsak, bu durumu ağrı olarak nitelendirebiliriz.
- Aslında, bu deneyim ağrı olmamalı.
- Öneri: «An unpleasant sensory and emotional experience that paradigmatically results from actual or potential tissue damage, or is of the same kind or similar to such an experience in terms of its sensory and affective qualities.»

7) Tüm ağrıların ortak paydası nedir?

- Sinirden kaynaklanan (**nöropatik**) ağrısı olan hastaların, bunu ağrı olarak ifade etmemeleri; daha çok **yanma, kesilme, bıçak saplanıyormuş** gibi bir histen bahsetmeleri.
- Yeterli uyaran
- Yanıtlanması güç
- Subjektif deneyim
- Nociceptif ağrıların ve diğer ağrıların (nöropatik, fibromiyalji gibi) farkları
- IASP'nin tanımı, bu olasılıkların önünü kapatmıyor.
- Özellikle klinisyenler ve sağlık profesyonelleri ağrıdan bahsederken, daha çok kronik ağrıdan ve bir sağlık problemi olarak ağrıdan bahsediyorlar.
- Kontrol altına alınması gereken, mücadele edilmesi gereken bir şey olarak ele alınıyor.

7) Tüm ağrıların ortak paydası nedir?

- Yine de sadece nosiseptif ağrıya dönük değil, farklı türleri olan ağrının hepsini kapsayacak şekilde bir tanımının yapılması üzerine düşünmeye devam edilmeli.

8) Sonuç

- IASP'nin ağrı tanımına şimdiye dek yöneltilen eleştirilerin yeterli ve haklı sebepleri bulunmamaktadır.

1. «ile ilişkili» kavramı iyi okunmalı ve anlaşılmalıdır.

- ❖ Tanımdaki «tarif edilen» ifadesi kullanılmadan, tanım yeniden şekillendirilebilir.

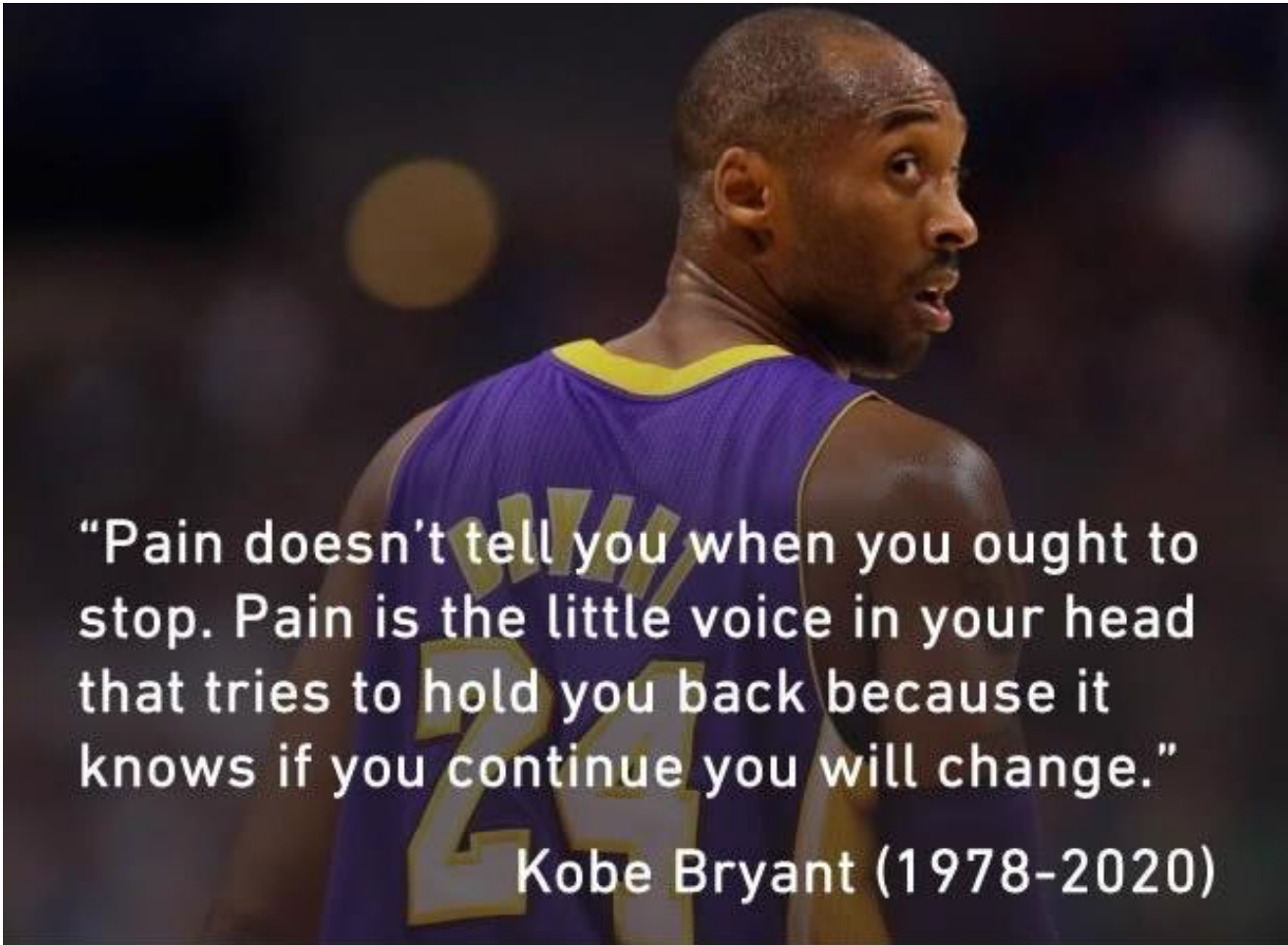
2. Bu bir güncelleme olarak değil de, tanımın daha açık ve net bir hale getirilmesine yönelik bir çalışma olabilir.

- ❖ Önerilen «paradigmatically» terimi ağrıyı sadece nosiseptif ağrıyla sınırlandırabileceğinden, bunun yerine «tipik olarak» veya «normal olarak» ifadeleri getirilebilir.

3. Genel bir «ağrı» tanımı, tüm ağrı biçimlerini kapsamayabilir. Hepsi nosiseptif ağrının duyuşal ve duygusal özelliklerine sahip olmayabilir. Ya da nosiseptif ağrı deneyimine benzeyen tüm deneyimler «ağrı» tanımı içinde mi yer almalıdır?

- ❖ Bunlar ile ilgili daha fazla çalışma yapılmasına ihtiyaç vardır.

- ❖ Şimdilik, IASP'nin tanımı ağrının genel ve ortak anlamı için en iyi kılavuzdur.

A photograph of Kobe Bryant from the waist up, wearing a purple Los Angeles Lakers jersey with yellow trim and the number 24. He is looking over his right shoulder towards the camera with a serious expression. The background is dark and out of focus.

“Pain doesn’t tell you when you ought to stop. Pain is the little voice in your head that tries to hold you back because it knows if you continue you will change.”

Kobe Bryant (1978-2020)

Teşekkür ederim

